

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Baththány-utca 5. sz.

Stoczek Károly.

Öreg, magyar ujságíró halt meg. Évtizedeken át szerkesztette lapját, a Bácskai Ellenőrt. Szabadkai magyar ujságíró volt és semmi más. Más nem is akart lenni. Nem volt senkije, nem volt semmije. A közélet levegője volt az élme, amely táplálta, a közélet hullámvásai voltak irányítói, lapja volt a cél, melyért élt, mint a szülő gyermekéért. De nemcsak ujságíró volt, hanem magyar ember is. És talán a magyarság érzése, gondolata, tudata adta meg neki évtizedeken át az erőt azokra a küzdelmekre, melyért jutalmat, elismerést még gyermekének a révén is csak ritkán, elvétve kapott. De ő mindezt nem is kereste, s még ha lapja révén érte is baj, akkor is szeretettel, rajongással beszélt a Bácskai Ellenőről. Ami jót, nemeset tett azt nem ő tette, hanem a gyermeke, a lapja. Ami rosszal fizetett a lapja, azért nem ezt vádolta, hanem a közélet levegőjében libegő mérget, mely megfertőzte, betegségbe döntötte legeszményibb életcélját, vádolta az orvost aki a méreg eltávolításának módját tanulmányozva a kísérleteinél szükséges viviszekcióhoz lapját választotta ki. És minden kétségbeesítő helyzetben megtalálta a vigaszt, az új erőt adó eszközt, a gyógyszer lapjának magyarságában.

És ez a mi szeretettel megtelt társunk ma már halott. Nem állta körül betegágyát senki, haldoklásának pillanatait senki sem leste áhitattal, hogy az ajkakról elröppenő utolsó szót tanulságul irhassuk meg a világnak. Mert nem csak a legnagyobb haldokló utolsó szavai tanulságosak.

Halála összhangzatban volt életével, halálos ágyának környezetével az volt, ami teljes életében környezte: a köz. Hanem

arról meg vagyunk győződve, hogy az a szellem, amely éltette, ott lebegett a haldokló fölött életének utolsó leheletéig. És ez a szellem az idealizmusé volt, melyet tisztán a maga nagyságában csak akkor látott meg, mikor levetkőzte azt a porköpenyt, melylyel ellenséges viszonyba élt itt a földön teljes életében.

Mi pedig őt, az uttorót az emlékezetbe akarjuk vésni minden magyar embernek. Ez lehet csak a mi hálánk, ami könyörögésünk koporsója fölött.

Esdeklünk hozzád magyarok Istene, hogy minden magyar ujságíróat áldj meg végtelen ragaszkodással a magyar ujságírodalom iránt Ne tekints hatalmas Ur másra az élet piszkos küzdelmeiben csak arra, hogy itt Magyarországon magyarul írják meg még azt is, ami ellened tör. Kegyelmes Isten, a szenvedés, a gyötrelme legyen már e földön engesztelés a bűnökért, melyet a közélet küzdelmeiben elkövettünk, csak ha az emberért és a magyarért magyarul követtük el. Mert a tied, Urunk, a hatalom.

* * *

Stoczek Károly 62 éves volt. Atyja Stoczek Mihály szegény ember volt. A megboldogult az anyagi körülményekkel küzdve nem végezhetett be tanulmányait. Néhány iskolát véggezve színész lett. majd nagybátyja Stoczek, egyetemi tanár a belügyminisztériumban szerzett neki hivatal, ahonnan Jeruzsálemba küldetett ki tanulmányuttra. Ezen utjának tapasztalatait meg is írta és *Gilfy György* maecenásának ajánlva adta ki.

Később a Bácskai Ellenőr szerkesztője lett, s mint ilyen választotta meg Mamuzsich Lázár a város alszámvevőjének, amely állását azonban később elhagyta, mert meg akart maradni hirlapírónak. Mint ilyennek működését főnt jellemeztük röviden. Csak ismételtük, hogy ujságjához végtelenül ragaszkodott.

Hetek óta betegeskedett de csak az utolsó napokban szánta el magát arra, hogy a közokórházba vésse föl magát. Itt találkozott a halállal, mely elragadta közülünk.

Halála közrészvétet keltett. A szabadkai ujságírók saját lapjában így közlik a gyászhirot:

Stoczek Karoly, a „Bácskai Ellenőr” felelős szerkesztője életének 62. évében f. évi október hó 25-én reggel 7 órakor hosszas szenvedés után meghalt.

Hült tetemeit a „Mária Valéria” közokórház halottas házából f. évi október hó 26-án délután 2 órakor helyezik örök nyugalomra a szt. Rókus köztemetőbe.

* * *

Elhunyt egyike azoknak, akik életük mindenik részét egy eszmének szentelték s akik mint e nemzet egyszerű és hasznos munkásai boldognak érezték magukat, hogy a magyar nemzet ügyének nagy építeléséhez egy tégladarabbal hozzá járulhattak.

Mi, akik kartársai voltunk, nem azt néztük, hogy milyen siker koronázta az ő működését, amely városunk hirlapirodalmában történetében negyedszázadot jelent, hanem azt, hogy az a működés őszinte, igaz és ma a sivárság korszakában lángoló lelkesedéssel telt volt, nem néztük azt, hogy munkálkodása külső eredményét a látszat és a véletlen szerencse meg nem koronázta, — mi a küzdelem nemességét látjuk és őt a céltalan bolyongásban és nagy életküzdelemben, melynek részese volt, látjuk az igazi odaadást, amely elismerést érdemel, — és a balsors csapásain keresztül is, amelyek érték: mi az eszméért küzdő embert, a lelkiismeretes író, és a hirlapirodalom önfeláldozó szolgáját látjuk. Mert önfeláldozás volt, hogy a kényelmesnek s neki ugyszólván városunk közönségétől felajánlott nyugalmas állást el nem foglalta, hanem küzdeni akart, találkozni akart a sors minden sujtó csapásaival csak azért, hogy a magyar hirlapirodalmat szolgálhassa úgy, amint erre ereje, tehetség és legjobb igyekezete képesítette.

Szállj sirba tehát sokat szenvedett jó kartársunk. — vidd magaddal azt, amit e földön elérni nem tudtál: az örök nyugalmat és az emberekről alkotott azt a vigasztaló véleményt, hogy ha az életben a közöny és részvétlenség állta utját fáradozásaidnak, most, amikor tetemeid kihültek, elismeréssel adóznak minden lelkesedésedért, amelylyel városunk ügyei iránt viseltetted.

Fogadd onnan a láthatlan a mi őszinte bucsuszavunkat Isten áldja meg emlékedet!

Szabadkán, 1904 évi okt. 25-én. Szabados Sándor, Czeiz Máté, dr. Csillag Károly, Dugovich Imre, Braun Henrik, Pusztai Béla, Vajda József, Biró János, hirlapírók.

A megboldogultnak a temetéséről a város gondoskodik. A hirlapírók koszorút is helyeznek a ravatalra és felállítandó sírkövére gyűjtést rendeznek. A ravatalnál *Dugovich Imre* hirlapíró, lapunk felelős szerkesztője mond bucsuztatót.

ORSZÁGGYULÁS.

— Saját tudósítónktól. —
Budapest, 1904. okt. 25.

Az olasz kereskedelmi provizórium körül indult belterjes vitát most már rövidesen befejezik. Így határozták el ezt tegnap a Kossuth-párt vezetőemberei. Egy két nap még és ez a tárgy is lekerül a napirendről.

— *Tehát megint leszereltetek?* évődik Madarász József Gabányi Miklóssal.

— *En bizony nem* — feleli Gabányi Miklós. *Itt a zsebemben a beszédem, holnap elmondom.*

A Kossuth-pártot elhatározásában az vezérelte, hogy eléggé inpozánsan tiltakozott a javaslat ellen és most erőt kell hogy gyűjtsön a revízió ellen kifejtendő akcióhoz.

Ma már *Perczel Dezső* elnök is ott volt és hosszasan konferált *Tisza István* gróf kormányelnökkel. *Kossuth Ferenc* is korábban jött be, minthogy ma szintén beszél. Az ülésstereiben *Tisza István* gróf kormányelnök hozzá siet és hosszasan beszélgetett vele.

Az akadémikus félóra jóval eltelt, a mikor az ülést megnyitották.

Enök: Perczel Dezső.

A jegyzőkönyv hitelesítése után a napirendre tértek át, az olasz provizóriumról szóló törvényjavaslatra.

Olasz Lajos a javaslat ellen foglal állást.

Kossuth Ferenc emelkedett utánna fel szólásra. Azért beszél, hogy eloszlassa azokat a ítéves vélelmeket, a melyek pártja magatartásáról elterjedtek. A kereskedelmi miniszter a minap azt mondta, hogy a függetlenségi párt kicsinyli Olaszországgal való kereskedelmi összeköttetésünket; erről szó sem lehet. Visszautasítja pártja nevében, mintha a függetlenségi szónokok azt mondták volna, mintha a paktum s a törvényegyenlő értékű volna. A paktumnak csak erkölcsi ereje volt.

Nem áll az sem, hogy mi obstruálni akarnánk. A javaslat törvényszerűsége.

Bácsmegeye legnagyobb női felöltő raktára!

Dús választék:

Kalap, cipő és fehéreneműekben. Óriási választék nyakkendőben. Botok, keztük, harisnyák és téli alsó ruhákban

Női és leány felöltőkben, galérok, raglánok és Hawlockokban. Gyermekek- és leánygallérok és ruhácskák. Szörme Boak legújabb divat szerint, Blousok, kosztümekek és aljak

LEGOLCSÓBB ÁRAK MELLETT.

Eisler Izsó divatruházában Szabadkán, Főter.

tés árán jött létre. Ezt a kormány is megengedi, de vis majorral menti eljárását. De nem vis major az, hogy a nyári szünet tovább tartott.

(Ebben a pillanatban az elsőmeleti erkélyről egy csomó röpiratot dob le egy 40-45 évesnek látszó iparos ember. A terembiztos kivezette. A tárgyalás zavartalanul folyik tovább. A jobboldaliak felszedik a röpiratot: Buttler János gróf aláírásával ellátott kérvénye ez, a melyben a gróf valami hagyatéki ügyben kér igazságot és ott kijelenti, hogy nem igaz, mintha a Butthler-csuládnak magvaszakadt volna a mint ezt a belügyminiszter kihirdette. Ime él még egy Buttler gróf, ez ő, a ki jogát érvényesíteni akarta, igazságot azonban nem kapott és most a képviselőházhoz fordul segedelemért.)

Kossuth Ferenc folytatja és az 1899. évi XXX. t.-c. magyarázásába merül. A javaslatot nem fogadja el. (Éljenzés a baloldalon!)

Tisza István gróf kormányelnök nyomban válaszol magára a határozati javaslatra. Az előterjesztést nem teheti meg, mert a szerződő felek egymással szemközt diskreciót fogadtak, ami ilyen természetű dolgoknál szokásos is, természetes is. Kossuth Azt mondja, hogy nyers-terményeink a kormány politikája miatt kiszorulnak a külföldről. Ez nem áll. Szeretné látni, hogy buzánk-árpánk kiszorulna, természetes, ha ebben feleslegünk van. És ezzel bucsut mond a közgazdaságnak és a közjogi térre lép át.

Független attól, hogy mi történjék a kormányval, az, hogy mi történjék azzal a javaslattal, a melyet a kormány törvényerőre akar emeltetni. Törvényt akar hozni a kormány a törvényhozás által. Hisz Angliában is mindent tehet a törvényhozás csak fiúból leányt: nem csinálhat és vizont. (Derűltég) Ez a javaslat igenis szolgált az ország érdekének és ezért kéri elfogadását. (Éljenzés a baloldalon.)

Szünet következett.

Szünet után folytatták a tárgyalást.

Pop Zoltán ellene beszélt a javaslatnak és felsorolta azokat a közjogi sérelmeket, a melyeket ennek a javaslatnak létrehozása körül látott. Az ülés két órákor ért véget.

UJVIDÉKI HIREK.

— Saját tudósítónk távirata. —

Ujvidék, okt. 2.

— Az ujvidéki magánhivatalnokok és keresk. alkalmazottak egyesülete első alakuló közgyűlését nagy érdeklődés mellett f. hó 23-án megtartotta. A tisztújítás eredménye a következő: Elnök: Deutsch Kálmán. Alelnökök: Schulz Mihály, Berger Arnold. Választmány: Barkáts Károly, Mayer Henrik, Belládi István, Pongrác Kálmán, Berger József, Bänder Adolf, Bröder Lipót, Abrányi József, Stein Jakab, Prodanovits Dusan, Jocić Nikola, Petrovics Ráda Steinbach Emil, Fracska Lyubomir, Schönberger Henrik, Löwinger Armin, Rangl Endre, Lober József, Fradl Ferenc, Sonnenklar Vilmos, Kukli-nyek Tivadar, Fekete Endre, Schwarzenberg Manó, Lostorfer Róbert, Glaser Zsigmond, Grünberger Rezső, Grosz Viktor, Stojkanovits Glisa, Helfer Viktor, Radovanovics Pera, Böhmán János, Pörge Pál, Göbel Lajos, Gurszky Antal. Póttagok: Eckstein Simon, Fischer Vladimir, Balog Kálmán, Burkovics Mihály, Mannheim Jakab, Tausch János, Haugovsky Márton, Zsivkovics Uros, Haller Géza.

Maximovics Milán. A kereskedő ifjak művelődésének gyarapítása képezi az egyesület célját. Berger Arnold ügyesen kifejtette az egyesület célját, ki mint adhoc — elnök tapintatosan vezette a közgyűlést. Az esti órákban szellemi szórakozást nyújt az egyesület. Nagy tetszéssel fogadták Csernyei Mór tanár ajánlatát, ki heti 3 órában díjtalanul fogja a tagokat a gyorsírásban oktatni.

A famunkások vasárnapi gyűlésén a béremelést hozták határozatba és a munkaidő redukálását követelik a munkaadóktól. Az ugynevezett »budapesti szaktárs« ezen gyűlésről sem hiányozhatott és »alapos« oktatásban részesítette »elvtársait.« A gyűlés rendben végződött.

— Eötvös báró az Akadémia megbízásából mágnességi kutatásokat végeztet Pékár Dezső dr. és Steiner Lajos dr. két fiatal tudóssal, kik főleg az Eötvös által konstruált gépezettel teszik igen érdekes megfigyelésüket Ezen gépezet egyedüli az egész világon és oly érzékeny, hogy a legpontosabb észlelésekre alkalmas. Az itteni talaj rendkívül változatos működéseket rejt magában, melyek a tanulmányra igen jó anyagot szolgáltatnak. A két tudós kint tanyáz éjjel nappal a szabadban. Célszerűen berendezett otthonuk minden kellékekkel bőven el van látva. Junius óta dolgoznak ezen a vidéken és még hosszabb ideig maradnak itt.

Öngyilkos gyáros.

(Saját tudósítónktól.)

Ujvidék, okt. 25.

A tegnapi sürgönyömben jelzett öngyilkosság lázas izgatottságban tartja az egész várost. Juba szappangyárost mindenki törekvő, becsületes és a legjobb anyagi viszonyok között lévő embernek ismerte. Édes atyja halála után az ujvidéki első szappangyár igazgatását átvette. Ezt, dacára fiatal korának, egészen reális alapokon vezette és helyes irányban a szappangyár kibővítését tervezte. A régi szappangyár, mely Jubáék családi háza, erre a célra szüknek bizonyult. Juba nagyobb mérvben, a modern technika minden kellékével ellátott gyárat óhajtott létesíteni. Kibérelte a város területét képező Limán egy részét, melyet nagy költséggel vízmentesített és itt felépítette a szép gyárat, mely vilanyerőre van berendezve és a technika kívánalmainak teljesen megfelel. A gyár ép e héten akarta üzemét megkezdeni és egy szerencsétlen lövés kioltotta a tervező, a művezető életét és valószínűleg eltemette magát az egész gyárat is.

Kutatnak az emberek: mi okozhatta az öngyilkosságot?!

A nénemasszonyok mindig készek az ő teljesen hitelt (nem) érdemlő kombinációkkal. Az egyik ezt, a másik amaszt rebesgeti. Mi is utána jártunk a dolognak és onnan szedjük a legbensőbb környezetből a mi véleményünket.

Leveleiben körülmenyesen az öngyilkosság okát meg nem jelöli. Azt említi, hogy gyengének érzi magát a vállalat vezetésére és a romlást, melyet ez által másoknak okozott volna, saját életének feláldozásával iparkodik megmenteni. A vizsgálat kiderítette, hogy az anyagiak nem okozták Juba halálát. Rohonyi képviselőnk, ez az áldott jó apa, ez a körültekintő ember igazán megérdemli azon osztatlan részvétet, melyben részesítik. Hat órákor dördült el a lövés és már néhány percre

Juba kiszenvedett. A holttest még meleg volt, midőn neje összeroskadt mellette.

A tragedia áldozatát ma temették.

ZENTAI HIREK.

— Saját tudósítónktól. —

Zenta, okt. 25.

— Kiérlet a zentai szabadelvű párt megalakítására. Vasárnap d. e. 11 órákor hivta egybe dr. Zákó István nevében Dudás Lajos polgármester a megalakítandó szabadelvű párt vezéreiből bizalmas értekezletre. Megjelentek: Dr. Zákó István, Vuits János, Vuits György, Vuits Vazul, Kovács László, Dénes Lajos, Keceli M. Balázs, Dudás Lajos, Kiss Simon, Dr. Huszág Nándor, Dr. Flesch Miksa, Tóth Lajos, Piszár János, Kabos Ármin, Barkóci Izsó, Madary János. — Keceli M. Balázs kifogásolta, hogy Vuits János megjelent, mert az ő politikája megbízhatatlan. Vuits János földbirtokos szerint Keceli ezen kijelentést másnak a megbízásából tette, mire Keceli elhagyta az értekezletet. Tóth Lajos kérdést intéz Dudás polgármesterhez, vajjon komolyan megakarja-e alakítani a szabadelvű pártot. Dudás polgármester szabadelvű pártinak vallja magát. Ezek után Flesch Miksa indítványára elhatározták, hogy Latinovich Pál főispánt felkérjük, jelenjen meg a legközelebb egybehívandó alakuló ülésen. Hétfőn reggel ezen célból Dudás polgármester és Madary főkapitány Zomborba utaztak.

— Egy kitűnő tanférfit 25 éves jubileuma. Szombaton este zajlott le Novoszel János zentai tanítónak 25 éves tanítói jubileuma. A barátai által adott banketten 58-an voltak jelen. Tudni való, hogy ily alkalommal a toasztokban hiány nem szokott lenni. Az első toasztot Kovács Géza, a zentai 5-ik fiu osztály vezető tanítója mondotta el a 25 éves munkásságra üritvén poharát; Kovács Gézát annyira meghatotta a szónoklat, hogy könnyekre fakadt. Kabos, a Zentai Hiradó szerkesztője a továbbműködésre, Dénes ügyvédjelölt a közép osztályt és az ünnepeltet, mint — a közép osztály — legszorgalmasabb tagját éllette. Novoszel köszönetet mond Kovács Gézának, kit a szerény ibolyához hasonlít, feltűnni nem vágyik, tudományával nem kérkedik, de mindenki tudja, hogy Zentán egyike a legelső tanerőknek. Üdvözölték a szónokot még Braun Soma városi nyilvántartó, ifj. Jedlicsa István városi pénzügyi tanácsos. A jubileum kivilágos kivirad-
lig tartott s a jelenlevőknek sokáig emlékezetes fog maradni.

— Rendőri hírek. A multkor már jeleztük, hogy Kriska és társai, kik fényes nappal be akartak törni Kovács Ferenchez és akik Kiss és Erdújhelyi urakat megfutamtították, a Szudárovics-féle rablással vannak gyanúsítva. Most már teljesen bizonyos, hogy ők voltak a rablótámasztottak, mert az a mellénydarab, melyet Szudárovics leánya az egyikről leszakított, teljesen hozzá illik a megtalált mellényhez. De ez még nem elég. A zentai csendőrség amugy is jó fogást csinált, mert egy teljes bünszövetkezetnek jöttek nyomára. Ugyanis Kriska és társai beismerték, hogy a szentmiklósi magtárból 8-szor 20—20 zsák gabonát, továbbá Bobai Miklós zentai lakos kanizsi szállási magtárából 2-szer 18—18 zsák buzát elloptak és eladták. Egyre-másra hozzák Kanizsáról a gazdákat, kik a bünszövetkezet tagjai. Ma éjjel is hoztak egyet megvasalva.

HIREK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig. Va árnapp délelőtt 9-től 12-ig.

Oktober 29. Bezeredy István, főispán installációja.

Oktober 31. Bezeredy főispán beigtatása Baján.

November 6. és 20. Agarászversenyek.

Országos vásár. Ujvidék, október 29,

30, 31-én,

Jánoshalom (Jankovác): október hó 31.

A főispáni installáció.

Bezeredy István főispán beigtatási ünnepségeinek előkészítésére kiküldött bizottság ma délután 4 órákor tartott ülést Vojnich Máté h. polgármester elnöklete alatt.

Az ülés tárgya a küldöttségek sorrendjének megállapítása, a hivatalos felköszöntők kijelölése és az elszállásolás ügye voltak.

Az érkező vendégek elszállásolását bizottság fogja eszközölni, a melynek elnöke Skozza Zoltán tüzoltó főparancsnok. A diszközgyűlés tartamára a Pest szálló nagy termének karzatát a hölgy közönség részére tartotta fen a bizottság. A belépő jegyeket a hölgyek a rendező bizottság utján fogják megkapni. Az előzetesen jelentkező hölgyek közt fogja a bizottság a jegyeket szétosztani.

Az installáción résztvevő városok közül ujabban Baja és Ujvidék városok jelentették be képviseltesüket és pedig a következő küldöttségek utján.

Bajáról dr. Hegedüs Aladár polgármester vezetése alatt Szutrély Lipót, Vojnich Dániel, dr. Ladányi Mór, Müller József, Sziklai Zsigmond, dr. Denneberg Kálmán, dr. Hermann Adolf, dr. Lemberger Armin, dr. Nikolaus Béla és dr. Nyirati János bizottsági tagok.

Ujvidékről Szalay Lajos kir. tanácsos polgármester vezetése alatt dr. Demetrovics Vladimir főkapitány, dr. Balla Aladár t. főügyész, Profuma Béla főjegyző, Csirics Milán gör. kel. esperes, Molnár Hugó ev. ref. lel. kész, Szlavy János kir. közjegyző, Brunner Ede gyáros és dr. Nemes Sándor ügyvéd és lapszerkesztőből álló küldöttség.

Szegedre Gaál Endre dr. tanácsnok, Csernovics Agenor és Várady Ignác törvényhatósági bizottsági tagok képviselik.

A helybeli ipartestület ma előjárósági ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a beigtatási ünnepélyen a testület küldöttségileg képviselteti magát. A küldöttséget dr. Reisner Lajos iparhat. biztos vezeti és ugyanő fogja a testületet a bajai beigtatáson is képviselni.

— Kinevezés. A vallás és közoktatásügyi miniszter Pető Pál okleveles tanítót a csantavéri tanyai állami elemi népiskolához rendes tanítóvá nevezte ki.

— Az új főispáni titkár. Dr. Petrovics Elek min. segédtitkár, akit a belügyminiszter Szabadka és Baja városok főispánjához titkári minőségben osztott be, ma este érkezett Szabadkára és holnap foglalja el hivatalát.

— A virillisták névjegyzéke. A város legtöbb adót fizető polgárainak névjegyzékét a jövő 1905. évre ma délután állította össze az igazoló választmány id. Frankl István elnöklete alatt. Az ülésen az előadói tisztelet dr. Joó Aurél h. főjegyző töltötte be. Résztvettek még az ülésben Bir-

káss Gyula, dr. Janiga János, dr. Vojnich Gyula és Csizmadia Antal bizottsági tagok. A névjegyzék holnaptól kezdve a polgármesteri hivatalban lesz közszemlére kitéve.

— **Szabad lyceum.** A szabad lyceum megalakulása immár befejezett tény. A megalakulás mozgalmát előkészítő bizottság tegnap tartotta ülését. Eddig 150 tag írta alá kötelezőleg a jelentkezési íveket. Megvitatták az alapszabályokat és megállapították az alakuló közgyűlés határnapját. Az alakuló közgyűlés november hó 6-dikán lesz a nemzeti kaszinóban, melyre külön meghívókat bocsátanak ki.

— **Mauthner díja a szabadkai Chrysanthemum kiállításra.** A Magyar műkertészek és kertgazdák orsz. egyesülete, melynek székhelye Szeged ez évben is életjelt ad magától, meg pedig úgy mint a múlt évben Szegeden de annál sokkal nagyobb szabású Chrysanthemum kiállítást rendez november 12-től 15-ig. Szabadkán, melynek költségeihez bizonyára az állam is egypár száz koronával hozzá járul. A kiállításra vonatkozó bejelentő ívek az egyesület szaklapja e hó 15-iki számával küldettek szét az ország minden műkertészeinek. Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedő Bpestről a kertészek hű barátja a műkertészek egyesületével a legnagyobb örömet találja abban, ha az ily alkalmakhoz az értelmes és törekvő kiállító műkertészeket kitüntetésben részesítheti. Most ezen kiállításra is úgy mint tette azt a múlt évben 50 koronát — és egy kerti eszközből álló készletet ajánlt fel, hogy az általa felajánlt díjakat kizárólag Szeged vagy Szabadka esetleg ezen városok környékéhez tartozó kertészek nyerhetik el.

— **Gyilkos merénylet.** Ma este 7 óra tájban a Tompa-utcában egy vándor drótos tót ellen, akinek neve eddig ismeretlen, gyilkos merényletet követte el. A korcsmából kijövet támadta meg az ismeretlen tettes és egy fejszével kétszer fejbe ütötte úgy, hogy eszméletlenül terült el a földön. Csak később vették észre az arra járók a szerencsétlenül járt embert és a mentőkért küldtek, akik beszállították a kórházba. A tettes elmenekült. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

— **Bicskázó inasgyerek.** Szivlárd Kosztá 15 éves harisnyakötő inast tegnap este egyik inastársa az iskolából haza jövet, megtámadta azzal, hogy pénzt adjon neki. A megtámadott fiu nem tehetett eleget rossz hajlamu inastársa kívánságának, mire az bicskát rántott elő és két helyen Szivlárd karjába szurta. A sebesültet a mentők költözték be.

— **Irodaáthelyezés.** Dr. Fischer Jákó ügyvéd november hó 1-ével ügyvédi irodáját a Batthyány utcába a kereskedelmi egyesület eddigi helyiségébe helyezi át.

KISHEGYESI HIREK.

— Saját tudósítónktól. —

Kishegyes, okt. 24.

— **Kettős családi öröm.** Fratricsevicz János helybeli földbirtokos családja vasárnap kettős ünnepet ült. A közlisztelekben álló polgár ugyanis ekkor házasiította meg fiát és adta nőül leányát. Az egész község osztozott a derék család örömeiben.

— **Akik egy leányt szerettek.** Balázs Bálint, aki mint már megírtuk vetélytársát Csöke Sándort, a

kivel ugyanegy leányt szerettek, agyonlőtte, önként jelentkezett a csendőrségnél, ahol le is tartóztatták.

— **Szövetkezeti bolt.** A kishegyesi katolikus szövetkezet legközelebb fűszerüzletet nyit.

— **Hajtóvadászat.** Kishegyes község határában a múlt napokban topolyai, feketehegyi, bajsai és ómorovizai urakból álló vadász társaság nagy hajtóvadászatot rendezett, amely alkalommal 150 nyul és 80 fogoly került terítékre. A vadászatot természetesen, mint mindig ezuttalis magnum áldomás követte.

SZÍNHÁZ.

Színigazgató választás. Szabadka színügyi bizottsága holnap délután választja meg, illetve ajánlja a városi tanácsnak a következő három színházi szezonra a szabadkai színház igazgatóját. Országszerte érdeklődéssel várják a holnapi döntést. Mi nem vágunk eléje a dolgok folyásának, megvárjuk a választás eredményét és csak azután fogjuk elmondani véleményünket.

A háború.

A háborúra vonatkozólag ma a következő táviratok érkeztek a fővárosba:

Cherbourg, okt. 25.

Négy orosz torpedónaszád és egy szállítóőzös, amelyek a balti hajóhad első hajórajának elindulása után itt maradtak, tegnap este folytatták utjukat.

London, okt. 25.

Eduard király a Hülli polgármesternek 200 font sterlinget küldött az orosz hajóraj áldozatai családjának. A polgármester a város nevében táviratozott Balfour miniszterelnökhöz, melyben teljes elégtételt kér az orosz tulkapásokért. A miniszterelnök azt felelte, hogy teljes bizalommal lehetnek a kormány intézkedései iránt.

London, okt. 25.

Portarthurban tegnap este a tenger felől újból ágyudörgést hallottak. Ejfékor kiindult az admirálisítás vontató hajója. A tüzelés nagy izgatottságot keltett. Azt hiszik, hogy jelzőlövések voltak.

TAVIRATOK.

Jaworski lovag halála.

Budapest, okt. 25. Lembergől táviratozzák: Jaworski lovag képviselő elhunyt alkalmából Vetter gróf, a reichsrath elnöke, résztvevő táviratot intézett Badeni Szaniszló gróf tartományi marsallhoz. Jaworski holttestét ideiglenesen a lembergi lycakowi temetőben temetik el, később azonban az ostrowicki családi sírboltba szállítják el. A városi tanács elhatározta, hogy a helyi községtanács rendkívüli ülést tart Jaworski halála alkalmából s koszorút tétet Lemberg város elhunyt díszpolgárának sírjára. A temetés idejére felgyújtják az utcai lámpákat. Gyász beszédet Malachowski dr. polgármester mond.

Bányaszerencsétlenség.

Budapest, okt. 25. Eszen an der Ruhrból táviratozzák: A helybeli Sölcer és Nemaik egyesült tárnában ma 24 munkást a felvonógép hírtelenül ütközése következtében baleset ért. Munkások közül többen életveszélyesen megsebesültek.

Az osztrák miniszterelnök a királynál.

Budapest, okt. 25. Mint Bécsből jelentik, Körber osztrák miniszterelnök ma Budapestre érkezik és kihallgatásra jelentkezik a királynál. A miniszterelnök utazását és kihallgatását a német vámtárgyalásokkal hozzák összeköttetésbe.

Irodalom.

Magyar Socialismus cím alatt Dr. Pataj Sándor tollából politikai tanulmány jelent meg, amely fanatikus ellenzékiséggel és magyarsággal emelt kardiskodik, hogy a socialis eszméket a magyarság és különösen a függetlenségi párt karolja föl és azt fejt ki, hogy a socialismus megfér a hazafisággal, sőt kell, hogy a magyar, különösen függetlenségi politika a socialis fejlődés tételeit elfogadja és magáévá tegye, másrészt a socialismus Magyarországon magyar legyen. Ezen, az eddigi nemzetközi socialismussal ellentétben álló elveket széles mederben tárgyalja, hangsúlyozva, hogy »aki az emberiség jóvoltáért dolgozik, az 19 millió magyarért is küzd, tehát ebben támogatandó« — másrészt a socialis eszmék republikákban vagy független államban könnyebben győzhetnek, mint abszolút vagy dualistikus államformák mellett, — tehát a socialistáknak támogatni kell a nemzetnek szabadságra való törekvéseit.

A könyv ára 1 korona,

A szerző ezen munkájában kifejtett eredeti álláspontjának propagálására lapot is alapított, amely »Igazság« címen mint politikai hívszemle jelenik meg Zomborban. Ára egész évre 5 korona.

REGÉNY CSARNOK.

A LEÁNY-VOJVODA.

Írta: **Dugovich Imre.** 52.

Néhány pillanatig elhallgatott, azután megfogva Nedelya kezét folytatta:

— A tesztimel (eljegyzési ajándék, fejkendő) a barjaktár zászlója. És amit hoznak eljegyzési ajándékkul az Dobrának, a szabadság menyasszonyának lesz ajándéka, hogy hajdukjait örvendeztethesse meg vele. Én vőlegény vagyok, Nedelya a menyasszonyom. Sztaresina, akiket a mi eljegyzésünkre meghívunk, nem mennek vissza többet rokonaikhoz.

— Ugy lesz Blagojó.

— És én is veled megyek Blagojó, szólalt meg Nedelya Hűség társai leszek.

— Most pedig menj, Nedelya, a bátyáért.

— Isten veletek apám, Blagojó, bucsuzott Nedelya a két férfitől, hogy sietve — engedelmeskedjék atyjának.

Mikor a két férfi egyedül maradt, a sztaresina elővette a szőnyeg alá rejtett handsárokat. Az egyiket az övébe dugta, a másikat a szőnyegre fektette gondosan, figyelmesen, mint ha az anya fektette volna kisedét fekhelyére.

Azután elbeszégettek a szabadságharcról, melynek véres hőstetteit az agg ember fiatal hévvel mesélte Blagojónak. Számlálgatta azokat, a kik velük együtt mennek majd a Vojna dombra Gyorsan észrevétel nélkül multak az órák. Nem tűnt fel Nedelya hosszas elmaradása, aki csak késő este tért vissza bátyjával, Csak

üdvözölték egymást, s azután a sztaresina kiadta fiának a parancsot, hogy kiket hívjon meg még az nap este a nagy eljegyzésre. A fiu bucsu nélkül távozott a szobából, örömmel a szívében. Örült nővére boldogságának, s a harcnak, melyet a másik menyasszony harcol vőlegényéért a szabadságért.

(Folyt. köv.)

Az amerikai kivándorlásról.

Az amerikai kivándorlás ügyét sehogy sem sikerült úgy elrendezni, hogy végre rend is legyen. Valahány hatóság van, a vidéken, mind más-más magyarázatot ad a kivánaorlási törvénynek. Olvasóink és előfizetőink az utóbbi napokban nagy számban fordultak hozzánk felvilágosításért s panaszos leveleikben arra kérnek, mondjuk meg nekik, mikép áll is tulajdonképpen a kivándorlás ügye. Egyik-másik azt is panasolja, hogy nem kapott utlevelet, vagy csak hosszú utánjárás és nagy kellemetlenségek árán juthatott hozzá. Miután a levelekre külön-külön nem felelhetünk, e helyütt adjuk meg a kívánt felvilágosítást:

Gróf Tisza István miniszterelnök ki fejezetten kijelentette a képviselőházban, hogy a kivándorlót semmi körülmények között sem akarja megfosztani a maga szabad elhatározásától. Mindenki arra utazhatik, a merre utazni akar. A miniszterelnök ugyancsak a képviselőház nyílt ülésén hangsúlyozta, hogy egyetlen egy kivándorlót sem fognak arra kényszeríteni, hogy Fiumén keresztül hagyja el az országot. Ezen az útvonalon tizenhét napot kell a tengeren tölteni, hogy Amerikába eljussunk. A községi és körjegyzőket utasította ugyan a magyar kormány, hogy a kivándorlóknak a homei tizenhét napos amerikai utazást ajánlják, ám a jegyzők ennél tovább nem mehetnek. Ajánlani ajánlhatják a hosszabb tengeri utazást, de nem kényszeríthetnek rá senkit. Mert ha a kivándorló kijelenti, hogy Brémán keresztül akar utazni, ahonnan hét nap alatt éri el Amerikát, a jegyző az utlevelet Brémán át is köteles kiállítani. Az esetben azonban, ha a jegyző ezt mégis megtagadná, a kivándorlónak jogában áll a jegyző ellen azonnali panaszt emelni a vármegye alispánjánál. A vármegye alispánja majd elrendeli, hogy a jegyző adja ki a kivándorlónak a brémai utlevelet. Ha mégis akadna valaki aki a kivándorlót egyént szabadságától megfosztva, kényszeríteni akarja a fiúmei utra, az ellen sürgős beadványt kell intézni gróf Tisza István miniszterelnök, mint belügyminiszterhez Budapestre. A miniszterelnök kétségtelenül igazságot fog tenni. Aki a brémai utlevelet megkapta, Oberbergen keresztül akadálytalanul utazhat Brémába onnan hét nap alatt kijut Amerikába. Az ügynököktől senki semmi esetre se ijed en meg Az ügynök vagy megbízott senkit le nem tartóztathat s ha valamelyik mégis megkockáztatná, azt az ügynököt nyomban föl kell jelenteni a miniszterelnöknél, még pedig az a legcélszerűbb, ha a kivándorló ott, a hol feltartóztatják, rögtön sürgönyblankettát kér és az ügynököt gróf Tisza István miniszterelnök budapesti címére szóló táviratban kéri megbüntetni. A miniszterelnök ilyen esetekben tüstént intézkedik, hogy a kivándorló szabadon utazhassék, sőt arra is kell, hogy gondja legyen, hogy az ügynököt megbüntessék. A miniszterelnök az ügynököktől is megköveteli és kell, hogy megkövetelje, hogy a törvényt tiszteletben tartsák s azokat a kivándorlókat, a kiknek brémai utlevelük van, ne háborgassák. Utlevél nélkül senki e utazzék Amerikába. Már azért sem, mert hiszen utlevelet mindenki kap,

Felolós szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

Laptulajdonosok: **AZ ALAPITOK**

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

IRODAI
alkalmazást
keres egy intelligens hölgy
Cím a kiadóhivatalban.

Egy modern
lakóház

mely áll 2 szoba, konyha
és éléskamrából,

kiadó.

Bővebbet Erdő-u. 66. alatt.

Telephon 275. vagy 255. sz.

BURGONYA!

Értesitem a nagyérdemű közön-
séget, hogy elsőrendű válogatot-
t nagy sárga és kékes meggy burt
gonya, kitűnő minőségű, e hét
folyamán 10 vagonnal érkezik és
azon kellemes helyzetben vagyok,
hogy előjegyzés útján a vasutól a
házhoz szállítva 3 frt 50 krért ad-
hatom 100 klónként.

Megrendelhető személyesen üzle-
temben VI. kör, Magyar-utca 643.
sz., Dr. Solti Károly törv. bíró
ur házában, vagy telefonilag 275.
és 255. sz. alatt. Tisztelettel

Czigler Gyula,
fűszerkereskedő

Schmidt Flórián

kefekötő, magán használati
és ipari kefék gyári raktára
Szabadka, Kalasi-ut 217. szám.
Saját ház.

Raktáron tart minden
e szakmába tartozó
kefe árukat, kitűnő
tartós gépkeféket és
legjobb minőségű
meszelőket. — Eláru-
sítás nagyban és ki-
o o o esnyben. o o o

Ugy helyben mint vidéki megrende-
lésekre kiváló gondot fordít.

PÉNZ

Készítünk tervezeteket különféle újonnan alapítandó vállalatokról, valamint finanszírozzuk is ezeket. Elvállalunk technikai és geológiai véleménye-
zéseket hiteles szakértők által; foglalkozunk fennálló vállalatok részvénytársasággá való átalakításával.

**MELLER LAJOS és Társa Budapest, VI. Teréz-körut 32. (Törvényileg be-
jegyzett cég.)**

Nyomatott kiadók Kladek és Hamburger könyvnyomdájában Szabadkán.

Halottak napjára

1000

darab koszorú

mű- és viaszvirá-
gokból van raktáron

BALOG LINA

Virágkereskedésben

1 K-tól feljebb

kaphatók.
Ugy szintén élővirágokból ké-
szült koszorúk és csokrok
minden árban megrendelhe-
tők a legolcsóbb árban és
a megrendelt időre elkészít-
tetnek. — Vidéki megrende-
lések szépen és pontosan
eszközöltetnek. — Megrende-
lések hazhoz szállítatnak.

**Néhai Piros Józsi
örserete hegedű**

eladó

Bővebb felvilágosítást ad özv. Piros
Józsiné, István-utca.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér. Le-kisebb hirdetés 30 fillér.
Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. — Apró hir-
detések előre fizetendők.

Jó karban levő gyermek kócsi azonnali
megvételre kerestetik Cim
a kiadóban 584

Állást nyer egy nevelőnö bövebb fel-
világosítás a kiadó hivatalban.

Jó házi koszt kapható, ugyanott
butorozott szoba
esetleg teljes ellátással Cim a kiadóhiva-
talanban. 583

Izr. leány nevelőnöi állást keres. Cim
a kiadóhivatalban. 578

Széchényi t-ten egy csinosan butoro-
zott szoba azonnal kiadó-
Cim a kiadóba. 560

Azonnalra, esetleg november 1-ére
egy fiatalabb kereskedő-
segéd, ki a rőfös, divat s rövidára szakmá-
ban teljesen gyakorolt, Grosz Adolfnál
Kiskörösön felvétetik, ajánlatok kéretnek.
573

Régi ajtó, ablakok jutányosan eladó.
Cim a kiadóban. 429.

Vetőgép még egészen jókarban levő,
Azonnal eladó. Cim a kiadó-
hivatalban. 555

Nagyobb lakás áll 3 ncai, 2 ud-
vari szobából mel-
lékhelyiségekkel és istállóval kiadó. Petőfi-
utca 63.

Értesítés

Van szerencsém értesíteni a n. é
közönséget, hogy helyben **Zászló**
utca, saját házamban levő üzletemben

takaréktüzhelyek

jutányos árban kaphatók, és pedig:
1 s tó takaréktüzhely 20 koronától feljebb
Csikó takaréktüzhely 1 sütővel 10 korona
"Készít a legegyszerűbbtől a leg-
diszesebb kiviteli munkákat, speciális
bármely e szakba vágó munkála-
tokban.

A n. é. közönség szíves látogató-
sát kérve vagyok kiváló tisztelettel

Cziráki János.

lakatos.

Hirdetés.

A helyb. izr. hitközség előljárósága
ezennel közhirre teszi, hogy a régi
templomudvarban levő és tulajdonát
képező utcai szobából, konyhából és
éléskamarából álló lakás *f. évi no-
vember hó 1-től* kezdve bérbeadó lé-
szen. A bérbevevő kötelessége leend
az ezen lakással összeköttetésben
levő rituális fürdőt gondozni, rend-
ben tartani és a szükséges fűtéssel
ellátni, a feleket kiszolgálni és őket
a fürdéshez szükségelt fehérneműek-
kel ellátni, mely szolgálatok fejében
jogosítva leend a felektől egy-egy
korona fürdési díjat szedni.

Bérbevenni szándékozók felhivat-
nak, hogy írásbeli kérvényeiket leg-
később *f. évi október hó 29-ik nap-
jának déli 12 órájáig* a hitk. iro-
dába annál is inkább nyujtsák be,
mivel a később érkezett kérvények
figyelmen kívül fognak hagyatni.

Szabadkán, 1904. évi okt. hó 24.

A hitk. előljáróság.

4⁰/₀-OS

törlesztéses kölcsönöket nyujtok budapesti és külföldi első rangu
pénzintézetektől a földbirtok és ingatlan
³/₄ értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnok-
koknak, kereskedőknek és iparosoknak kezesséssel és kezes
nélkül 1—15 évig terjedő időre **gyorsan és diszcreten.**

Bank- és magánadóságok convertálása.

LANG SAMU Budapest, VI., Nagymező-utca 12. szám.

A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva.

— Értékpapírok részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvételnek. —

Osztálysorsjegyek: ¹/₁ K 12.—, ¹/₂ K 6.—, ¹/₄ K 3.—, ¹/₈ K 1.50.

Előzetes költség nélkül!

4⁰/₀-OS

törlesztéses kölcsönöket nyujtok budapesti és külföldi elsőrangú pénz-
intézetektől a földbirtokok és ingatlan ³/₄ ér-
tékéig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő
időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami és magánhivatalnokoknak
kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15
évig terjedő időre **gyorsan és diszcreten.**

Bank- és magánadóságok convertálása.